

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i byggelov for købstæderne og landet.

(Lovforslaget (nr. 12) findes i tillæg A. sp. 195, fremsættelsen i tidenden sp. 207).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kaj Andresen: Det lovforslag, der foreligger til behandling her, giver mig ikke anledning til særlig mange betragtninger. Jeg kan kun være tilfreds med, at boligministeren har fremsat det stort set i samme skikkelse som det, jeg fremsatte i efteråret 1967. Vi var i virkeligheden så langt med udvalgsarbejdet om denne lovgivning, at man var i færd med at skrive betænkning; men arbejdet blev standset, da valget blev udskrevet i december måned.

Selv om lovforslaget ikke giver den store og endelige rationalisering af landsbygge-loven, indeholder det alligevel en række betydelige forenklinger og forbedringer, som jeg tror det vil være værdifuldt snarest at få ført ud i livet. Der er en række enkeltheder, jeg ikke skal gå ind på; det væsentlige i lovforslaget drejer sig om behandling af ankesager, om ekspropriationsret for amtsrådene og om kampen mod bilkirkegårde.

For ankesagernes vedkommende drejer det sig især om en forenkling, hvor der er tale om dispensationssager. Disse vil i de fleste tilfælde nu kunne afgøres af amterne, og man vil på den måde spare boligministeriets administration og centraladministrationen i almindelighed for et omfattende arbejde, hvis nytte i dag næppe svarer til dets omfang. Det er, tror jeg, et udmærket bidrag til en begyndende decentralisering af administrationen, som måske kan være et mønster for andre områder.

Væsentligt er også, at man giver amtsrådene lovhjemmel til at foretage ekspropriationer til amtskommunale formål, f. eks. til sygehusbyggeri. Jeg mener, det er absolut rigtigt at give denne lovhjemmel, og jeg tror, ikke mindst fremtiden vil vise et stigende behov herfor.

Der blev under den udvalgsbehandling af lovforslaget, der fandt sted i efteråret, ført en række drøftelser om, hvordan man

i den forbindelse bedst kunne tilgodese kommunernes interesse. Jeg tror ikke, det er noget stort problem, men jeg går ud fra, at vi under udvalgsarbejdet igen kan tage denne drøftelse op og overveje, om der bør indføres en bestemmelse om, at der i sådanne tilfælde først skal forhandles med kommunerne.

Endelig er der så det problem, der gav anledning til den mest indgående drøftelse under udvalgsbehandlingen, nemlig spørgsmålet om bilkirkegårde. Jeg er tilfreds med, at boligministeren i lovforslaget har indføjet de ændringsforslag, som jeg fremsatte over for udvalget i december måned. Herigennem vil det nu være muligt for bygningsmyndighederne ikke blot at forhindre nye affaldspladser, men også at kræve eksisterende pladser nedlagt, vel at mærke imod en rimelig erstatning. Jeg tror, det vil vise sig at være en både stærk og nyttig bestemmelse. Men det bør i den forbindelse understreges, at dermed er spørgsmålet om bilvragene ikke løst — man klarer jo heller ikke byernes affaldsproblemer ved at forbyde lossepladser. Tilbage står spørgsmålet om den egentlige destruktion af bilvragene, og det må løses på anden vis. Jeg vil bede boligministeren om at følge den henvendelse op, jeg i sin tid rettede til handelsministeren, så man i handelsministeriet, hvor jeg går ud fra at denne opgave skal løses, kan finde en virkelig effektiv løsning på dette destruktionsspørgsmål.

Jeg skal ikke gøre flere bemærkninger, men give tilsagn om i et hurtigt udvalgsarbejde at være med til at gennemføre lovforslaget snarest muligt.

Asger Jensen: Som det allerede er sagt af hr. Kaj Andresen, var udvalgsarbejdet så langt fremskredet, at vi var ved at have udkast til betænkning klar. Jeg tror, at det eneste, vi manglede at få afpuddet, var amternes ekspropriationsret; der var ingen, der anfægtede, at amterne skulle have denne ret, men spørgsmålet var, om de uden videre kunne ekspropriere i primærkommuner uden kommunalbestyrelsernes vidende. Det punkt synes jeg vi skal se at få os gjort klart i udvalget. Ellers er der ikke store ting tilbage; det andet var ved at være løst. Det gælder bilkirkegårde og andre oplagspladser, hvor den væsent-

[Asger Jensen.]

ligste ændring er, at bygningsmyndigheden nu kan ekspropriere, men naturligvis mod erstatning til ejerne. Det tror jeg er en rimelig løsning, og den er nu også foreslået af boligministeren i nærværende lovforslag.

Jeg tror, at vi med de ændringer, det var tanken at gennemføre i denne omgang, er nået så langt, at vi nu hurtigt kan afslutte udvalgsarbejdet, så at disse ændringer kan blive ført ud i livet.

Hauch: Der kan ikke være grundlag for nogen lang debat om dette spørgsmål. Men jeg vil gerne takke den højtærede boligminister, fordi han har imødekommet det ønske, som bl. a. fra mit partis side blev fremført om, skal vi sige den fuldstændige løsning af problemet om fjernelse af oplagspladserne. Jeg er også taknemlig, fordi den højtærede boligminister har opretholdt forslaget om amtsrådenes adgang til ekspropriation. Det er rigtigt, at dette spørgsmål gav anledning til nogen drøftelse; men jeg tror nu ikke, at denne drøftelse foregik på et realistisk grundlag. Det eneste, der er tale om, er jo i virkeligheden at give amtsrådene, der for fremtiden f. eks. på sygehusområdet skal stå med hele ansvaret, nøjagtig den retsstilling, som købstæderne tidligere har haft. Jeg takker derfor ministeren, fordi han har opretholdt forslaget; jeg tror også, vi under de kommende udvalgsdrøftelser vil finde ud af, at det er rimeligt at opretholde det.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige mit partis velvillige bistand til færdiggørelsen af arbejdet i udvalget.

Bernhard Baunsgaard: Jeg vil også give mit partis tilsagn til et hurtigt udvalgsarbejde. Men jeg vil også gerne takke den nuværende højtærede boligminister, fordi han har været lidt mere yderliggående og lidt mere dristig end sin umiddelbare forgænger.

Jeg skal ikke i øvrigt spilde mange ord på denne genfremsættelse, inklusive de foreslåede ændringer i forhold til det tidligere lovforslag. Boligministeren siger, at udvalget var nær ved at afslutte sit arbejde, og det er vel rigtigt. Men der var dog, vil jeg gøre opmærksom på, i udvalget drøftelser i gang

om skærpelse af det oprindelige lovforslag på endnu et par punkter, så samtidig med at jeg gentager, at jeg vil være med til at arbejde hurtigt i udvalget, håber jeg, vi får tid nok til at drøfte disse sidste punkter igennem og forhåbentlig blive enige om nogle skærper der.

Arne Larsen: Det lovforslag, vi behandler nu, er jo en genfremsættelse af det lovforslag, som den tidligere boligminister, hr. Kaj Andresen, fremsatte i folketinget den 4. oktober 1967. Det nåede kun at få én behandling, men man nåede igennem et ret grundigt udvalgsarbejde, hvor der blev fremsat en del tanker og stillet ændringsforslag, som såvel minister som udvalg var enige om. Det har den nuværende boligminister taget hensyn til ved sin genfremsættelse af lovforslaget; de ønsker, der blev fremsat i udvalget, er imødekommet, og det er der grund til at være tilfreds med.

Den væsentligste ændring i forhold til lovforslaget fra oktober er jo den, at hvor oplagspladser, bilkirkegårde o. lign. er uhenigtsmæssigt placeret eller skæmmer naturen, kan de nu ikke alene påbydes bragt i en tilfredsstillende tilstand med hensyn til afskærmning, beplantning o. lign., men der er indføjret den skærpelse i lovforslaget, at bygningsmyndighederne også, hvor man skønner det rigtigst, kan forlange sådanne bilkirkegårde helt nedlagt. Naturligvis skal der i sådanne tilfælde ydes erstatning. Derved har man imødekommet dels de krav, som blev rejst her under første behandling i oktober måned, dels de ønsker, som De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark rejste i denne forbindelse, og da jeg også selv på mit partis vegne fremsatte disse synspunkter ved sidste førstebehandling, kan vi kun være tilfredse med den ændring, der nu er sket i lovforslaget.

Ved sidste førstebehandling rejste jeg yderligere det spørgsmål, om man ikke skulle tage skridtet fuldt ud og forhindre oprettelse af nye bilkirkegårde ved simpelt hen at få tilvejebragt mulighed for fuldstændig destruktion af gamle og udtjente biler; der findes jo anlæg hertil herhjemme og i udlandet. Jeg vil håbe og ønske, at den nuværende handelsminister vil tage sig den opgave på i samarbejde med bilbranchens organisationer at prøve på at få til-

[Arne Larsen.]

vejbragt en tilfredsstillende løsning af denne sag.

Under udvalgsarbejdet i forbindelse med lovforslaget fra oktober drøftedes også en del andre spørgsmål, bl. a. de nugældende straffebestemmelser ved overtrædelse af bygge lovgivningen. Det er sikkert ikke ubekendt, at der i henhold til den gældende lov kun kan idømmes bøder ved sådanne lovovertrædelser, og det er lige så bekendt, at disse bøder langt fra afskrækker ret mange fra at gennemføre ulovligt byggeri. Derfor er det spørgsmål blevet rejst, om man eventuelt skulle indføre en hæftestrafbestemmelse i lovforslaget. Denne tanke blev ikke særlig venligt modtaget i udvalget, men boligministeriet har i det sidste år indsamlet oplysninger om den strafferetlige reaktion i sager om overtrædelse af bygge lovgivningen. Materialet er forelagt justitsministeriet og rigsadvokaten, som for tiden indhenter udtalelser herom fra statsadvokaterne. Materialet viser, at reaktionerne i nogenlunde ensartede sager er stærkt varierende i de forskellige rets- og politikredse, og bødeniveauet forekommer gennemgående at være ret lavt. Det siges også fra boligministeriet i et svar på et spørgsmål, at det for tiden overvejes, hvorledes man på mest hensigtsmæssig måde kan søge en større ensartethed i reaktionen tilvejebragt.

Jeg vil meget henstille til boligministeren og justitsministeren eventuelt i fællesskab at se på dette spørgsmål, så vi også får en tilfredsstillende løsning af disse sager.

Med disse få bemærkninger vil jeg tilsige mit partis støtte til gennemførelse af lovforslaget.

Sigsgaard: Heller ikke jeg har mange bemærkninger at gøre til lovforslaget, der jo kun sigter mod en foreløbig og begrænset revision.

I bemærkningerne til det lovforslag, der blev fremsat den 4. oktober, nævnes det, at der er iværksat undersøgelser med henblik på en gennemgribende revision og sammenarbejdning af landsbygge lov og byplanlov. Jeg vil spørge, om ministeren kan sige noget om, hvornår disse undersøgelser kan afsluttes, så der kan fremsættes forslag om en generel revision af de nævnte love.

Det kan også være på sin plads at spørge, om tiden snart er inde til, at landsbygge loven også kommer til at gælde for København, så den forældede københavnske bygge lov kan blive endeligt affivet.

De ændringsforslag, der er fremsat, og som tilsigter en rationalisering af byggesagsbehandlingen, kan jeg i princippet tiltræde. Men mon ikke udvalget skal se nærmere på indskrænkningerne i kontrollen med byggearbejder? De større beføjelser for myndighederne til at gribe ind over for faresituationer, opstået f. eks. på grund af manglende vedligeholdelse eller brug af for dårlige materialer ved konstruktion, kan vi tilslutte os. Ligesådan de bedre muligheder for kontrol med og indgriben over for bilkirkegårde og oplagspladser.

I betragtning af amtsrådenes voksende opgaver i forbindelse med kommunalreformen er det naturligt og nødvendigt, at de får mulighed for at foretage ekspropriationer i lighed med andre offentlige myndigheder. Det er også et fremskridt, at rådene får større indflydelse på sommerhusudviklingen; men mon ikke det er utilstrækkeligt blot at give dem mulighed for at gribe ind her?

Forslaget om adgang for bygningsmyndighederne til at gribe ind med påbud, hvor et byggeri er opgivet eller en nedrivning ikke foretaget, om, at de skæmmende bygninger færdiggøres eller fjernes, er stærkt påkrævet.

Jeg skal med de få bemærkninger, jeg her har gjort, anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Boligministeren (Hastrup): Jeg vil gerne takke ordførerne for deres tilslutning til lovforslaget. Jeg føler grund til at føre en del af takken tilbage til min forgænger, som måske ikke var så dristig som jeg, men som dog havde dristighed nok til at fremsætte det væsentligste af de to ændringsforslag, der er indføjjet i forhold til det oprindelig fremsatte lovforslag.

Både hr. Kaj Andresen, hr. Asger Jensen, hr. Hauch og andre ordførere var inde på spørgsmålet om amtsrådenes ekspropriationsret og nævnte i den forbindelse, at problemet er, hvordan man bedst kan tilgodese primærkommunernes interesser. Jeg vil gerne sige, at jeg naturligvis er åben for

[Boligministeren.]

en forhandling om dette spørgsmål, og det er også muligt, man på en eller anden måde kan give primærkommunerne lejlighed til at blive spurgt. Men det vil til syvende og sidst ende i et spørgsmål om, hvordan forholdet bliver i det øjeblik, der ikke kan tilvebringes enighed.

Jeg skal vel erkende, at problemet med bilkirkegårde ikke er løst, ej heller med den skærpselse af lovbestemmelserne, der nu kommer, og jeg kan give tilsagn om, at jeg vil følge henvendelsen til handelsministeren op. Det er helt klart, at der her er en udvikling, som det offentlige må være opmærksom på. Tidligere var det vel en relativt god forretning at destruere et bilvrug; men nu er man gået ind i en periode, hvor det er en mere tvivlsom forretning, og det tidspunkt kan måske komme, da det ikke kan betale sig længere, og så står samfundet pludselig i en alvorlig situation. Vi ved fra andre lande, f. eks. Frankrig, at folk dér simpelt hen sætter deres gamle biler på det sted, det passer dem at forlade dem, og så må politiet i øvrigt påtage sig resten. Jeg erkender altså, at det er et meget stort problem, og jeg vil som sagt meget gerne følge denne henvendelse til handelsministeren op.

Hr. Arne Larsen var inde på den tanke, at man helt skulle forbyde oprettelsen af nye bilkirkegårde. Det tror jeg ville være for rigoristisk, og det ville formentlig heller ikke klare problemerne i øjeblikket på anden måde, end så hobede bilerne sig op på ulovlige steder.

Han henstillede til mig i forbindelse med en omtale af straffebestemmelserne at se på spørgsmålet om ensartetheden, for så vidt angår bøderne, og i det hele taget på strafhøjden i en drøftelse med justitsministeren. Det kan jeg give tilsagn om; det vil jeg gerne drøfte med justitsministeren.

Hr. Sigsgaard spurgte mig, hvornår man kunne vente den generelle revision. Det tør jeg ikke svare på; denne revision må jo ses i sammenhæng med bestræbelserne for en udbygning af planlægningslovgivningen og med kommunalreformen. Men jeg kan love, at da disse ting også presser på, vil man arbejde energisk med denne sag i boligministeriet.

Med disse ord vil jeg endnu en gang sige

tak for modtagelsen af lovforslaget og udtrykke ønsket om, at det hurtigt må kunne blive færdigbehandlet af folketinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om anerkendelse af Polens vestgrænse og skridt til normalisering af forholdet mellem Danmark og Den tyske demokratiske Republik (DDR) [af Gert Petersen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. I) findes i tillæg A. sp. 79, fremsættelsen i tidenden sp. 45).

Sagen sattes til forhandling.

Udenrigsministeren (Poul Hartling): Det foreliggende forslag mener regeringen ikke bør gennemføres. Regeringens opfattelse går som allerede meddelt ud på følgende:

Spørgsmålet om Oder-Neisse linjen er ikke et dansk problem. Det må finde sin løsning i forhandlinger om en kommende europæisk sikkerhedsordning. Regeringen finder, at forhandlinger om en europæisk sikkerhedsordning må tage deres udgangspunkt i de faktisk bestående grænser.

Spørgsmålet om Østtysklands status er en del af det mere omfattende Tysklands-spørgsmål. Også dette må finde sin løsning som led i en europæisk sikkerhedsordning. En sådan sikkerhedsordning må omfatte en løsning af Tysklandsspørgsmålet på grundlag af det tyske folks ønske om selvbestemmelse og genforening. Det gælder således om begge de af forslaget omfattede spørgsmål, at de må finde deres løsning som led i den endelige ordning af de af krigen efterladte politiske problemer i Europa, som en dag må komme.